

Reģionu komitejas atzinums “Romu integrācijas stratēģijas”

(2014/C 114/12)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgās piezīmes: integrācijas sekmēšana un diskriminācijas novēršana

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu kā reālu apstiprinājumu ES centieniem, izmantojot valstu integrācijas stratēģijas, sekmēt romu kopienu⁽¹⁾ integrāciju un apkarot diskrimināciju, ar kuru viņi bieži saskaras;
2. norāda, ka Eiropā ir 10-12 miljoni romu (no tiem seši miljoni dzīvo ES), un tā ir lielākā etniskā minoritāte Eiropā. Lielākā daļa romu ir ES pilsoņi;
3. romu skaits un viņu sociālais un ekonomiskais stāvoklis katrā reģionā un dalībvalstī ir atšķirīgs, tādēļ valstu pieejas romu iekļaušanai būtu jāpiemēro konkrētajiem vietējiem apstākļiem un vajadzībām, tostarp pieņemot vai turpinot īstenot politiku, kas marginalizētām un nelabvēlīgos apstākļos esošām grupām, piemēram, romiem, pievēršas plašākā kontekstā;
4. uzskata, ka ES iestādes un dalībvalstis ir kopīgi atbildīgas par to, lai uzlabotu romu sociālo iekļaušanu un integrāciju. Atgādina, ka diskriminācijas, aizspriedumu un sociālās atstumtības novēršana ir noteikta Līgumā, atzīta ar likumu⁽²⁾ un attiecas uz tādas diskriminācijas apkarošanu, kuras pamatā ir dzimums, rases vai etniska izcelsme, reliģija vai uzskati, invaliditāte, vecums vai seksuālā orientācija. Tādēļ stingri nosoda jebkādu pret romu kopienām vērstu diskrimināciju;
5. norāda, ka valsts politikas jomās, kas vērstas uz pamatotu mērķi, kāds ir likumības principa veicināšana un aizstāvēšana romu iedzīvotāju vidū, nekādā gadījumā nevar apšaubīt vai pat liegt šiem cilvēkiem, kas ir kādas dalībvalsts pilsoņi (un nav bezvalstnieki), Eiropas pilsonības tiesības; ir sarūgtināta par neskaidru izraidīšanas procedūru izmantošanu, kas *a priori* liedz uzņemšanu un noraida integrācijas mērķi; aicina ES ieviest skaidrību šajā jautājumā;
6. nosoda stereotipus un sabiedrisko pakalpojumu pieejamības ierobežošanu kultūras atšķirību dēļ. Atkārtoti pauž atbalstu Komisijas centieniem risināt romu kopienu problēmas (nabadzība, šķēršļi iekļuvei darba tirgū, mājokļu pieejamība un veselības aprūpe), pievēršoties integrācijas stratēģiju veiksmīgas īstenošanas priekšnoteikumiem; minētās problēmas līdz šim risinātas nepietiekami, tāpēc iesaka šos centienus pastiprināt, arī palielinot reģionālo un vietējo pašvaldību atbildību;
7. uzsver, ka integrācija ir divvirzienu process. Tāpēc organizācijām, kas pārstāv romus, būtu romu kopienas jāinformē par priekšrocībām, kuras tām var sniegt laba integrācija uzņēmējvalstī, un par pienākumiem, kas izriet no uzturēšanās attiecīgajā valstī;
8. atbalsta Komisijas noteiktās prioritātes vairākiem strukturāliem priekšnoteikumiem, kas ir būtiski integrācijas stratēģiju sekmīgai īstenošanai, proti, ciešākai sadarbībai ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā arī samērīgu finanšu resursu piešķiršanai;

ES stratēģijas īstenošana

9. aicina Eiropas Komisiju definēt skaidrus un izmērāmus mērķus un rādītājus tām dalībvalstīm, kurās ir romu kopienas, uzraugot progresu visos četros pīlāros, arī sadarbību ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

⁽¹⁾ Saskaņā ar paziņojumu termins “romi” tiek attiecināts uz dažādām grupām (piemēram, romiem, čigāniem, eģiptiešiem, *Sinti, Kale, Romanichels, Boyash, Ashkali, Yenish, Dom, Lom*), kā arī ceļotājiem.

⁽²⁾ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības.

10. atgādina, ka dalībvalstīm ir svarīgi pieņemt vispusīgu, uz vairākām nozarēm orientētu un koordinētu integrācijas stratēģiju. Galvenās politikas jomas, kas noteiktas ES pamatstratēģijā, ir savstarpēji papildinošas. Visas problēmas ES un dalībvalstīs nespēs atrisināt ar lejupejošām, romu kopienas “no augšas” koriģējošām stratēģijām, tāpēc ir jāsadarbojas ar visām iesaistītajām pusēm visos līmeņos;

11. aicina Eiropas Komisiju izstrādāt stingrāku uzraudzības mehānismu efektīvākai progresa novērtēšanai saistībā izvirzīto mērķu īstenošanu tajās dalībvalstīs, kurās ir romu kopienas, kā arī ierosināt praktiskus pasākumus šajās dalībvalstīs;

12. pauž nožēlu, ka Komisijas dokumentā ļoti maz uzmanības veltīts jautājumam par romu integrēšanu visjaunākajā ES dalībvalstī, kā arī ES kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs. Dažās no tām ir visai daudz romu, kuriem ļoti vajadzīgs atbalsts, un šos apstākļus radījusi vai pastiprinājusi atstumtība un diskriminācija;

13. aicina ES kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis turpināt pieņemt pret diskrimināciju vērstus tiesību aktus un izstrādāt/pārskatīt valstu stratēģijas romu integrācijai, piedaloties vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem, kā arī iekļaut izmērāmus mērķus un noteikt pienākumu regulāri publicēt informāciju par sasniegto;

14. atzinīgi vērtē ierosinājumu izveidot valstu kontaktpunktu tīklu romiem, lai atvieglotu daudzpusēju labas prakses apmaiņu, mācīšanos no līdzbiedriem un sadarbību; aicina šajā tīklā iekļaut vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjus, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Šādā platformā būtu jāiekļauj pārstāvji no ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm;

15. atzīst Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa (Eiropas Padome) paveikto, īpaši rezolūciju “Romu stāvoklis Eiropā: izaicinājums vietējām un reģionālajām pašvaldībām”⁽³⁾. Aicina ES iestādes ciešāk sadarboties ar Eiropas Padomi, lai uzlabotu romu stāvokli, un atbalstīt nesen izveidoto Eiropas pilsētu un reģionu aliansi romu iekļaušanai, kā arī ļoti veiksmīgo “Dosta!” kampaņu;

16. aicina dalībvalstis nodrošināt romu aizsardzību saskaņā ar starptautiskajiem noteikumiem, īpaši ņemot vērā Mazākumtautību aizsardzības pamatkonvenciju⁽⁴⁾;

17. aicina izstrādāt politikas un stratēģijas, kā arī piešķirt finansējumu, lai noteikti iekļautu ne vien pastāvīgi dzīvojošos romus, bet arī romus-migrantus, kuri ierodas no citām dalībvalstīm un trešām valstīm;

18. ierosina Eiropas Komisijai aicināt dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības izstrādāt konsultāciju sistēmas, lai veidotu saikni starp romiem un valsts iestādēm, kā arī paplašinātu romu darba iespējas;

19. uzsver, ka ir svarīgi, lai pilsoniskā sabiedrība neaprobežotos ar vienkāršu padomdevējas lomu, bet būtu valsts stratēģiju īstenošanas un pārraudzības aktīva dalībiece;

20. atkārtoti norāda, cik būtiski ir iesaistīt romu kopienu pārstāvjus visos pārvaldības līmeņos, izstrādājot romu integrācijai nozīmīgas politikas un stratēģijas;

21. atzīst, ka romu sievietes cieš no dažāda veida diskriminācijas, un stingri aicina vietējās un reģionālās pašvaldības sadarboties ar valsts aģentūrām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai risinātu šo jautājumu, nosakot arī stratēģijas, kas aktīvi iekļauj šīs sievietes preventīvajās un integrācijas programmās, kā arī palielina viņu atbildību;

Finansējums

22. ļoti atzinīgi vērtē Komisijas ierosinājumu, kas paredz jautājumu par romu integrāciju noteikti iekļaut partnerattiecību nolīgumos 2014.-2020. gada plānošanas periodam;

⁽³⁾ Kongresa rezolūcija Nr. 333, 2011. gada oktobris (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Eiropas Padome, 1995. g. (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. aicina izmantot "dinamiskāku pieeju" līdzekļu piešķiršanā, lai labāk apmierinātu atšķirīgās vajadzības dažādās Eiropas daļās, nodrošinot efektīvu atbalstu teritorijām, kurās ir skaitliski lielāks romu iedzīvotāju īpatsvars un/vai būtisks romu pieplūdums; aicina arī sniegt nepārprotamu, ilgstošu un dinamisku atbalstu tām reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kuras jau īsteno vai plāno īstenot īpašus plānus romu attīstībai un popularizēšanai;
24. atkārtoti norāda, ka ir jānodrošina pietiekami līdzekļi vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām, pateicoties īstenotajām politikām bērnu aizsardzības un mazu bērnu aprūpes jomā, kā tiesību uz izglītību nodrošināšanā, ir stratēģiska loma saistībā ar romu bērnu iekļaušanu pirmsskolas iestāžu un skolu sistēmās;
25. uzskata, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas pārstāv vai aizstāv romus, būtu jāpaver labākas iespējas piekļūt valsts finansējumam (arī ES līdzekļiem), kurš paredzēts integrācijas politikas izstrādei un īstenošanai;
26. ierosina efektīvāk koordinēt resursus, kas romu integrācijas sekmēšanai pieejami no dažādiem avotiem. Šāda tematiska pieeja būtu ļoti noderīga tām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurās ir daudz romu, lai efektīvi risinātu jaunas problēmas un savlaicīgi novērstu viņu atstumtību, kā arī sekmētu saikni ar vietējām kopienām;
27. uzsver, ka universāli piemērojama politika var būt neproduktīva. Iedarbīgāka būs tāda romu politika, kuras pamatā ir cilvēks un kurā uzmanība pievērsta individuālu iniciatīvu – sevišķi nodarbinātības un pašnodarbinātības – veicināšanai, stimulēšanai un atalgošanai. Šādas iniciatīvas ir, piemēram, sistemātiska personu un ģimeņu profilēšana un apmācība, atbalsts jauniem uzņēmumiem un izglītībai, īpašas uzmanības pievēršana talantīgiem romu studentiem;

Bērni un izglītība: būtisks aspekts integrācijā

28. atzīst, ka romi ir gados jauni; 35,7 % ir jaunāki par 15 gadiem, salīdzinot ar 15,7 % no visiem ES iedzīvotājiem, turklāt romu vidējais vecums ir 25 gadi, savukārt visā ES – 40 gadi. Lielākajai daļai darbības vecuma romu nav tādas izglītības, lai atrastu ilgtspējīgu darbu, un tas liecina, ka ir svarīgi ieguldīt līdzekļus romu bērnu izglītībā, lai dotu iespēju sekmīgi iekļauties darba tirgū un integrēties sabiedrībā;
29. uzskata: lai sekmīgi īstenotu jebkuru integrācijas programmu, mērķtiecīgai vairākuma izglītošanai ir tikpat svarīga nozīme kā minoritāšu izglītībai;
30. atkārtoti uzsver, ka jāīsteno visaptverošāka pieeja integrācijai, un ierosina gādāt, lai vecākiem būtu elementāra prasme lasīt, rakstīt un rēķināt, jo tas ir galvenais faktors, kas ļauj iegūt šīs prasmes romu un citu bērnu izglītībā;
31. aicina izbeigt nošķiršanas praksi un romu bērnu ievietošanu mācību iestādēs audzēkņiem ar īpašām vajadzībām, kā arī segregāciju vispārīgajās skolās;
32. uzskata, ka pozitīvas diskriminācijas prakse ieviešama vienīgi ar vislielāko rūpību un ierobežotā apmērā, lai neapdraudētu tiesību un iespēju vienlīdzības principu;
33. uzskata, ka ir jāveic pasākumi, lai veicinātu skolotāju un skolēnu apmācību par to, kā kļūt iecietīgākiem pret romiem;
34. uzsver, ka skolās nebūtu pieļaujama segregācija un ka par normu skolā jāklūst integrētai izglītībai, lai novērstu atstumtību un nošķiršanu no vairākuma. Arī pašiem romiem aktīvi jā piedalās naidīguma barjeru nojaukšanā, iesaistot vecākus izglītībā un agrīnā izglītībā;
35. uzskata: lai novērstu romu bērnu marginalizāciju un atstumtību, jau no agras bērnības ir jāīsteno pasākumi un jānodrošina izglītība un aprūpe pirmsskolas vecuma bērniem;

36. uzskata, ka, nodarbinot vairāk romu izcelsmes skolotāju un skolotāja palīgu, skolās varētu aktīvi mazināt etnisko spriedzi;
37. piekrīt bažām, ka romu bērni vairāk nekā jebkura cita etniskā mazākumtautība Eiropā ir pakļauti dziļas un ārkārtējas nabadzības riskam;
38. aicina dalībvalstis pieņemt iedarbīgas stratēģijas ar mērķi izskaust bērnu darbu, bērnu iesaistīšanu piespiedu ubagošanā, norunātas laulības, kā arī laulības ar nepilngadīgām personām, un efektīvāk cīnīties pret cilvēku tirdzniecību;
39. atgādina par iepriekšējiem atzinumiem⁽⁵⁾, kuros uzsvērtā vietējo un reģionālo pašvaldību un romu kopienu vispārēja iesaistīšanās valsts integrācijas politikas un sociālās iekļaušanas politikas izstrādē;

Vietējo un reģionālo pašvaldību loma un iesaistīšanās

40. atkārtoti norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir tas pārvaldības līmenis, kuram ir vislielākā atbildība par romu iekļaušanu;
41. uzsver, ka efektīvas romu integrācijas stratēģijas var izstrādāt vienīgi tad, ja tiek veidotas stabilas visu iesaistīto pušu partnerattiecības, iesaistot pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās un reģionālās pašvaldības. Uzskata, ka pašreizējā lejupējā pieeja nedod pozitīvu rezultātu;
42. norāda, ka romu migrācija maina romu kopienu raksturīgās iezīmes un viņu pieredzi sociālās atstumtības jomā vietējās teritorijās; ir vajadzīgi atšķirīgi iekļaušanas modeļi, lai īstenotu iekļaušanu, tādēļ jāšaubās, vai centralizēta, visiem gadījumiem piemērota stratēģija izrādīsies sekmīga. Tāpēc uzskata, ka jautājuma risināšanā efektīvāka būtu decentralizētāka pieeja;
43. iesaka romu integrācijas stratēģijas saskaņot ar ES stratēģijām nabadzības, kā arī sociālās un ekonomiskās atstumtības samazināšanas jomā, bet reģionālajā un vietējā līmenī šajā sakarā izstrādāt un īstenot īpašas programmas un iniciatīvas, kuru pamatā ir konkrēti un izmērāmi mērķi;
44. pauž nožēlu, ka tikai 20 dalībvalstis ir iesaistījušas vietējās un reģionālās pašvaldības strukturētā dialogā par romu stratēģiju īstenošanu; tikai 12 dalībvalstis ir sekmējušas pieredzes apmaiņu un vietējo pašvaldību sadarbību, un tikai 15 dalībvalstis ir piešķirušas vietējām un reģionālajām pašvaldībām līdzekļus romu integrācijai. Tādēļ aicina dalībvalstu valdības aktīvāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības romu integrācijas stratēģiju izstrādē;
45. uzsver, ka ir aktīvāk jāvērstas pret diskrimināciju un rasismu pret romiem, gan palielinot valstu pilsoniskās sabiedrības informētību par romu iekļaušanas sociālajām un ekonomiskajām priekšrocībām, gan pašu romu izpratni par viņu tiesībām un pienākumiem;
46. uzskata, ka ikvienā shēmā un iniciatīvā, kas saistīta ar publiskā sektora subsīdijām, jāietver sankcijas, piemēram, finansiālu priekšrocību zaudēšana. Sankcijas būtu jāpiemēro tikai tad, ja nav ievēroti darbības modeļi, par kuriem bijusi vienošanās, vai ja ir pārkāpts likums. Ir jāveicina centieni mazināt ilgtermiņa atkarību no valsts, uzlabojot romu nodarbinātību un vienlaikus stimulējot viņus apmaksātā darbā gūt ienākumus, kas ir lielāki par bezdarbnieku pabalstiem;
47. aicina Eiropas Komisiju atklāt konkrētākus datus par vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanos romu integrācijas stratēģiju īstenošanā;
48. aicina katrā dalībvalstī izveidot vietējo un reģionālo pašvaldību kontaktpunktu, lai stiprinātu dialogu un nodrošinātu iesaistīšanos;
49. aicina valsts iestādes atbalstīt un veicināt pieaugušo izglītības un apmācības programmas, lai romu iedzīvotāji varētu apgūt specifiskas prasmes, pēc kurām ir pieprasījums. Šādu apmācības programmu sagatavošanā un īstenošanā būtu jāiesaista privātais sektors. Piemēram, sezonas darba līgumi var būt efektīvs un likumīgs veids, kā romu minoritātes pārstāvjiem nodrošināt darbvietas brīvajā tirgū;

⁽⁵⁾ "ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam" (CdR 247/2011 fin); "Romu sociālā un ekonomiskā integrācija Eiropā" (CdR 178/2010 fin).

50. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt atbilstošus finanšu un cilvēkresursus vietējām pašvaldībām, lai tās varētu efektīvi piedalīties visos romu integrācijas stratēģijas īstenošanas posmos;

Subsidiaritāte un proporcionalitāte

51. iepriekšējā atzinumā ⁽⁶⁾ atbilstību subsidiaritātes un proporcionalitātes principam (kā tie definēti Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā) RK novērtēja šādi:

- Komisijas priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, jo Eiropas romu kopienas pārvalstu raksturs un kopīgie aspekti, kādi piemīt sociālajai atstumtībai, kurai minētā kopiena pakļauta dažādos Eiropas reģionos, nozīmē, ka ierosinātos pasākumus vislabāk var īstenot ES līmenī,
- ar ierosinātajiem pasākumiem netiek ieviesti jauni tiesiskie instrumenti, jo, pirmkārt, tiem piemēro atvērto koordinācijas metodi un, otrkārt, vairāki no tiem ir balstīti uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, un tādējādi tie atbilst proporcionalitātes principam.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM PADOMES IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMĀ (COM(2013) 460 final)

Grozījums Nr. 1

4.2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tām būtu jāiesaista reģioni, vietējās iestādes un vietējā pilsoniskā sabiedrība valsts stratēģiju pārskatīšanā, pārvaldībā, īstenošanā un uzraudzībā. Leinteresētās personas būtu jāiesaista tādu partnerības nolīgumu un darbības programmu izstrādē, kuras līdzfinansē no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Centrālajām un vietējām iestādēm, īstenojot minētās stratēģijas, būtu pastāvīgi jāsadarbojas. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums vietējām publiskajām iestādēm, lai vietējā līmenī palīdzētu īstenot mērķtiecīgu politikas pasākumu kopumus.	Tām būtu jāiesaista reģioni, vietējās iestādes un vietējā pilsoniskā sabiedrība valsts stratēģiju pārskatīšanā, pārvaldībā, īstenošanā un uzraudzībā. Leinteresētās personas būtu jāiesaista tādu partnerības nolīgumu un darbības programmu <u>izstrādē un īstenošanā</u> , kuras līdzfinansē no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Centrālajām Valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm, īstenojot minētās stratēģijas, būtu pastāvīgi jāsadarbojas. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums <u>reģionālajām un/vai</u> vietējām publiskajām iestādēm, lai <u>reģionālajā un/vai</u> vietējā līmenī palīdzētu īstenot mērķtiecīgu politikas pasākumu kopumus.

Pamatojums

Grozījums Nr. 2

4.7. punkts.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstīm būtu jāpiešķir Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai attiecīgās pilnvaras, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai tie varētu efektīvi koordinēt romu integrācijas politikas virzienu pārnozaru īstenošanu un uzraudzību valsts un vietējā līmenī. Tām būtu jānodrošina, lai lēmumu pieņemšanas procesā notiktu apspriedes ar Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai par attiecīgo politikas virzienu noteikšanu, finansēšanu un īstenošanu. Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai būtu jāveicina romu pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iesaistīšana romu integrācijas valsts stratēģiju un vietējo darbības plānu īstenošanā.	Dalībvalstīm būtu jāpiešķir Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai attiecīgās pilnvaras, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai tie varētu efektīvi koordinēt romu integrācijas politikas virzienu pārnozaru īstenošanu un uzraudzību valsts, <u>reģionālajā</u> un vietējā līmenī. Tām būtu jānodrošina, lai lēmumu pieņemšanas procesā notiktu apspriedes ar Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai par attiecīgo politikas virzienu noteikšanu, finansēšanu un īstenošanu. Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai būtu jāveicina romu pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iesaistīšana romu integrācijas valsts stratēģiju un <u>reģionālo vai</u> vietējo darbības plānu īstenošanā. <u>Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai jābūt skaidri atpazīstamiem, arī internetā.</u>

Pamatojums

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin.

Grozījums Nr. 3

5.4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pamatojoties uz minēto, Komisija cieši uzraudzīs situāciju un trīs gadus pēc tā pieņemšanas novērtēs vajadzību pārskatīt un atjaunināt šo ieteikumu.	Pamatojoties uz minēto, Komisija cieši uzraudzīs situāciju un <u>30 mēnešus</u> trīs gadus pēc tā pieņemšanas novērtēs vajadzību pārskatīt un atjaunināt šo ieteikumu.

Pamatojums

Ja Eiropas Komisijas rīcībā ir tikai viens gads, t.i., līdz 2016. gada jūnijam, lai novērtētu minētā ieteikuma īstenošanu, pastāv bažas, ka iespējamie secinājumi netiks iekļauti struktūrfondu regulu termiņa vidusposma pārskatīšanā.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
